

opakujícího, kde ovšem dar, byť i byl snad též odměnou za poskytnutou již přízeň a byť i do jisté míry měl význam retrospektivní, dle stavu věci přirozeně jest současně i prostředkem, by přízeň úředníkovou byla zároveň též získána a zabezpečena pro budoucí případy jeho úředního zakročování. V tom smyslu bere též napadený rozsudek za prokázáno, že dary byly poskytnuty jen vzhledem k tomuto d o d á v k o v é m u s p o j e n í mezi ministerstvem a firmami, a že tyto poskytnuté dary měly spolupůsobiti k vytvoření příznivého ovzduší při rozhodování o budoucích ofertách dotyčné firmy během stále trvajícího d o d á v a c í h o řízení. Tím dána jest příčinná souvislost mezi darem a úřední činností pachatelovou, dle níž nabídnutý dar má býti jakýmsi ekvivalentem za to, by úředník úřad svůj dle povinnosti své správně vykonával, již zmateční stížnost v tomto případě pohřešuje, a jež jest ovšem pro kvalifikaci podle Šu 104 tr. zák. nezbytnou. Má-li stížnost s téhož hlediska příčinné souvislosti za nezbytno přesné zjištění, že úředník nebyl by svůj úřad dle povinnosti vykonával, kdyby mu dar nebýval poskytnut, stačí ji poukázati na výslovné zjištění rozsudku, že stěžovatel činil skutečně konání svých úředních povinností odvislým od poskytnutí darů, a že pak úřad svůj jen proto podle své povinnosti konal, že mu dary skutečně byly dány.

Čís. 1824.

Zákon z 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. o společenstvech výrobních a hospodářských.

Nikoli překročení stanov, nýbrž překročení z á k o n n é h o okruhu působnosti společenstva, vytýčené v Šu 1 zákona, zakládá skutkovou podstatu přečinu podle Šu 88 zákona.

P o d l e z á k o n a mohou býti členy společenstva i firmy a obchodní společnosti.

§ 1 zákona neomezuje poskytování úvěru co do výše a neváže je na uplynutí určité lhůty od přijetí za člena.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1924, Zm II 421/24.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti devíti obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 14. července 1924, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle Šu 88 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. a obžalovaný František B. přečinem podle Šu 5 tr. zák. a Šu 88 uvedeného zákona, zrušil napadený rozsudek a sprostil obžalované podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Napadený rozsudek spatřuje v Šu 88 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. předpokládané

vztažení činnosti společenstva k jiným věcem, nežli k těm, jež jsou v §u 1 tohoto zákona pojmenovány, v tom, že Spořitelní a záloženský spolek v D., zapsané společenstvo s ručením neobmezeným, za účasti obžalovaných zapůjčil firmě »D-ského továrna na hřebíky a šrouby v D.« 400.000 Kč, jakkoliv podle §u 3 stanov mohou býti členy společenstva jen svéprávné plnoleté osoby fyzické, nikoliv právnické, a jakkoliv podporování průmyslového závodu tak velkého rozsahu zapůjčením oné částky značně převyšuje pravidelný úvěr živnostníka nebo hospodáře, jehož podporování jak zákon tak i stanovy jedině mají na mysli. Než okolnost ta, že zápůjčka poskytnuta byla firmě, jež podle §u 3 stanov nemůže býti členem společenstva, jest s hlediska přechinu podle §u 88 zákona nerozhodna. S hlediska tohoto zákonného ustanovení jest totiž lhostejno, zda byly porušeny stanovy, rozhodným jest jedině, zda byl porušen zákon. Ve vládní předloze, týkající se tohoto zákona, nebylo ustanovení nynějšího §u 88, a čtvrtá hlava, jednáající o trestních ustanoveních, obsahovala pouze dva paragrafy, nyní § 87 a § 89. Vysvětlení, jak došlo k zařazení §u 88 do čtvrté hlavy, podává zpráva výboru poslanecké sněmovny, tisk č. L/870 1872, kde se praví: »Nový § 88 vznikl z kompromisu s vládou o znění §u 37 a oba dva tyto paragrafy jsou v bezprostřední spojitosti.« Uvedená zpráva označuje přečin §u 88 jako **p ř e k r o č e n í z á k o n n é h o o k r u h u p ů s o b n o s t i s p o l e č e n s t v a**, a na odůvodněnou přísnosti této trestní normy uvádí toto: »Zařazuje-li zákon mezi výrobní a hospodářská společenstva všechny spolky, které mají neurčitý počet členů, jichž účelem jest, napomáhati živnosti nebo hospodářství svých členů společným provozováním závodu nebo poskytováním úvěrů, jest tu tak široký okruh působnosti a jest možna tak mnohotvárná činnost a rozvoj, že skutečně není pro společenstvo s prospěchem a není žádoucí, by vystupovalo z rámce zákona.« Čtvrtá hlava s trestními ustanoveními (§§ 87—88) byla ve znění výboru beze změny přijata v sezení panské sněmovny dne 29. ledna 1873. Nikoli překročení stanov, nýbrž překročení zákonného okruhu působnosti společenstva, vytýčené v §u 1 zákona, zakládá skutkovou podstatu uvedeného přechinu. Podle zákona mohou býti členy společenstva nikoliv pouze svéprávné plnoleté osoby fyzické, nýbrž i firmy a obchodní společnosti. To vychází nade vší pochybnost na jevo z ustanovení druhého odstavce §u 1 zákona ze dne 10. června 1903, čís. 133 ř. zák. o revisi živnostenských a hospodářských společenstev a jiných spolků, jež jest jaksi autentickou interpretací, kdo podle zákona může býti členem společenstva, z kteréhožto ustanovení dlužno dovozovati, že není závady, aby i firmy a obchodní společnosti nebyly členy společenstev dle zákona čís. 70/1873, což bylo i před vydáním zákona čís. 133/1903 uznáváno (viz Stross: »Das österreichische Genossenschaftsrecht«, stránka 132).

Do skutkové podstaty uvedeného přechinu nelze však vzhledem na ustanovení čl. IV. uvozovacího patentu k trestnímu zákonu vkládati více, než jak tato skutková podstata jest v zákoně vymezena. Tím odpadá důvod překročení mezi činnostmi společenstva, odvozovaný z toho, že

byla zápůjčka poskytnuta firmě, jež podle §u 3 s t a n o v nemůže býti členem společenstva. Odvozuje-li napadený rozsudek skutkovou podstatu uvedeného přečinu z výše zápůjčky, stačí na to odvětit, že § 1 citovaného zákona mluví zcela všeobecně o spolcích, jichž účelem jest napomáhati živnosti nebo hospodářství svých členů společným provozáním závodů nebo poskytováním úvěru a že neomezuje poskytování úvěru co do výše. Omezení takové nemá tudíž podkladu v zákoně. Odvozuje-li rozsudek nepřípustnost zápůjčky z pojmu »živnost« (»úvěr živnostenský«), přisvědčiti jest zmateční stížnosti, že slovu »živnost« ve smyslu §u 1 uvedeného zákona nesluší rozuměti ve smyslu živnostenského řádu, nýbrž ve smyslu »výdělku«, jak tomu nasvědčuje pojmenování dotyčných společenstev v autentickém znění zákona (E r w e r b s und Wirtschaftsgenossenschaften). Tím padá také další důvod, uvedený v rozsudku pro jeho názor o překročení mezi činnosti společenstva, odvozovaný z výše poskytnuté zápůjčky. Napadený rozsudek zjišťuje, že firma, již zápůjčka byla poskytnuta, byla členem společenstva. Názor vyslovený generální prokuraturou, že by o vztahování činnosti k jiným věcem, nežli jsou pojmenovány v §u 1 zákona, mohlo býti řeči tehdy, kdyby se zjistilo, že se dotyčná firma, nebyvši dotud ještě členem společenstva, jen za účelem vymožení zápůjčky za člena přihlásila a jen z této příčiny za člena byla přijata ad hoc, nemá rovněž opory v ustanovení §u 1 uvedeného zákona, neboť zákon nikde žádného takového zakazujícího ustanovení neobsahuje a nestanoví zejména také lhůty, jež by musila uplynouti mezi přijetím za člena a poskytnutím zápůjčky. Když však bylo zjištěno, že zmíněná firma byla v době poskytnutí zápůjčky členem společenstva, byla zápůjčka poskytnuta skutečnému a po zákonu nikoli nezpůsobilému členu společenstva a nelze mluvit o tom, že společenstvo poskytnutím zápůjčky svému členu vztáhlo činnost svou k jiným věcem, nežli k těm, jež jsou v §u 1 zákona pojmenovány. Není tudíž skutkové podstaty přečinu podle §u 88 zákona ve směru objektivním.

Čís. 1825.

Místem spáchaného činu při urážce na cti obsahem korespondenčního lístku jest místo, kde byl podán na poštu.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1924, Nd II 148/24.)

Vyřizuje záporný spor o příslušnost mezi okresním soudem v Rymařově a okresním soudem v Bratislavě v trestní věci proti Ottonu H-ovi pro přestupek proti bezpečnosti cti, uznal N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací příslušným okresní soud v Bratislavě.

D ů v o d y:

Je nesporno, že korespondenční lístek s urážlivým obsahem byl podán na poštu v Bratislavě za tím účelem, by byl dodán adresátovi (žalobci). Ježto obsah jeho byl každému, kdo s ním měl v místě podání